

Αγάλματα Κολοκοτρώνη και η Περικεφαλαία του

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Μέρος κ'

Τι Κρύβει η Περικεφαλαία του Κολοκοτρώνη

Το βιβλίο του Λαζογιώργου-Ελληνικού Δημήτρη μας δίδει την πραγματική σημασία της περικεφαλαίας του Γέρου του Μωριά

4 Φεβρουαρίου 1843: Ο Θάνατος του Γέρου του Μωριά «

Απόσπασμα

Κάποτε, κατά τη διάρκεια του αγώνα, ο Γερμανός περιηγητής Γκέρμπενιτς τον ρώτησε να του πει γιατί φορά τη γνωστή μας περικεφαλαία, αυτή με την οποία τον βλέπουμε και σε όλες τις εικόνες του που έχουν μέχρι σήμερα διασωθεί. Ο ξένος επισκέπτης ήταν περίεργος να μάθει το λόγο για τον οποίο ο Κολοκοτρώνης δεν φορούσε το φέσι, που συνήθιζαν τότε να φορούν όλοι οι αγωνιστές. Στην ερώτηση του γερμανού περιηγητή ο Κολοκοτρώνης απάντησε με την εξής περήφανη και φιλοσοφημένη κουβέντα:

«Το είδες καλά το φέσι αυτό; Είναι χιλιοτσακισμένο από τα χτυπήματα. Και είναι και χαμηλότερο από το στυτό και ψηλό τούρκικο, για να θυμίζει ότι ο Έλληνας είναι ραγιάς και όχι αφέντης και ότι βρίσκεται χαμηλότερα από τον Τούρκο. Ενώ η σκληρή και ατσάκιστη αυτή περικεφαλαία είναι αυτή που φορούσε ο Μιλτιάδης στον Μαραθώνα κι ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες. Δεν τσακίζει, κι όποιος επιχειρήσει να την χτυπήσει το χέρι του χαλά! Η επανάστασή μας έχει σαν τελικό σκοπό να βγάλει απ' την ψυχή του Έλληνα τον δούλο ραγιά και να τον ξανακάνει άνθρωπο Έλληνα.»

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (1770-1843)

Γεννήθηκε το 1770 στο Ραμαβούνι Μεσσηνίας από τη Ζαμπία Κωτσάκη και τον Κωσταντή Κολοκοτρώνη. Ο πατέρας του σκοτώθηκε κατά την διάρκεια της επανάστασης του 1770 μαζί με δύο αδέρφια του από τους Τούρκους. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης έγινε κλέφτης και στα 15 του καπετάνιος. Πολέμησε στο ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1805 και για αυτή του τη δράση κυνηγήθηκε από τους Τούρκους. Το 1810 εντάχθηκε στον αγγλικό στρατό και για την ανδρεία του στις μάχες εναντίον των Γάλλων πήρε το βαθμό του ταγματάρχη. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Στις 23 Μαρτίου 1821 ύψωσε την σημαία της επανάστασης στην Καλαμάτα. Έλεγε σε αυτούς που τον ρωτούσαν για την έκβαση του αγώνα « είδα ένα όνειρο ότι ο Θεός υπέγραφε ένα συμβόλαιο ... την ελευθερία της Ελλάδος και ο Θεός την υπογραφή του δεν την παίρνει πίσω». Πήρε μέρος σε όλες σχεδόν τις μεγάλες μάχες της επανάστασης με αποκορύφωμα την άλωση της

Ο Ιωάννης Καποδίστριας

Τριπολιτσάς αλλά και την καταστροφή του Δράμαλη στα Δερβενάκια σώζοντας την επανάσταση. Ονομάστηκε αρχιστράτηγος των ελληνικών δυνάμεων.

Κατά την είσοδο στην Τριπολιτσά αναφέρει στα απομνημονεύματά του «όταν έμβηκα στην Τριπολιτσά με έδειξαν τον πλάτανο εις το παζάρι όπου εκρέμαγαν τους Έλληνες ... αναστέναξα και είπα. Άντε πόσοι από το σόγι μου και από το έθνος μου εκρεμάσθησαν εκεί και διέταξα και τον έκοψαν». Κατά την διάρκεια του πρώτου εμφυλίου προσπάθησε να συνενώσει τις δύο πλευρές, δεν τα κατάφερε, και τάχθηκε με το μέρος των οπλαρχηγών. Αποτέλεσμα ήταν να σκοτωθεί ο γιος του Πάνος και ο ίδιος να φυλακιστεί μαζί με άλλους οπλαρχηγούς στο Ναύπλιο. Μετά την εισβολή του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, τις διαδοχικές ήττες των Ελλήνων και την λαϊκή απαίτηση, η κυβέρνηση τον ελευθερώνει. Ο Γέρος του Μωριά βλέποντας την σοβαρότητα της κατάστασης προσπαθεί να εξυψώσει το ηθικό των Ελλήνων στρεφόμενος κατά αυτών που προσκύνουν τον εχθρό «όσοι προσκυνήσατε, να μου φέρετε τα προσκυνοχάρτια και να σας δώσω άλλα εγώ της πατρίδας». Εκστράτευσε κατά των χωριών του Λάλα, που προσκύνουν τον Ιμπραήμ, λέγοντας «φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους» σώζοντας για άλλη μια φορά την επανάσταση. Αργότερα στα απομνημονεύματά του έγραψε ότι δεν φοβήθηκε ποτέ κατά την διάρκεια της επανάστασης, παρά μόνο εκείνη τη φορά που είδε Έλληνες να προσκυνούν. Χαρακτηριστικό της αγάπης για την πατρίδα είναι το ακόλουθο απόσπασμα από τα λεγόμενά του: «ο Ιμπραήμ μου επαρέγγειλε μια φορά διατί δεν στέκω να πολεμήσω μεν. Εγώ του αποκρίθηκα ας πάρει πεντακόσιους, χίλιους και εγώ άλλους τόσους και τότε πολεμούμε ή αν θέλει και να μονομαχήσω μεν και οι δύο. Αυτός δεν με αποκρίθηκε εις κανένα. Και αν ήθελε το δεχθεί το έκαμα με όλην την καρδιάν, διότι έλεγα αν χανόμεν ας πήγαινα, αν τον χαλούσα εγλύτωνα το έθνος μου».

Υποστήριξε τον Καποδίστρια αλλά και αργότερα την ενθρόνιση του Όθωνα. Το 1833 μετά τις διαφωνίες του για ασυδοσία της αντιβασιλείας συνελήφθη και φυλακίστηκε στο Ναύπλιο κατηγορούμενος για εσχάτη προδοσία. Καταδικάστηκε σε θάνατο αλλά υπό την πίεση της λαϊκής κατακραυγής, η ποινή μετατράπηκε σε 20ετή φυλάκιση. Το 1835 μετά την ενηλικίωση του Όθωνα έλαβε χάρη και πήρε το βαθμό του στρατηγού. Σε όλη του τη ζωή δεν έπαψε να αγωνίζεται για το καλό της πατρίδας. Παιδιά του ήταν ο Γιάννης που έγινε πρωθυπουργός, ο Κωνσταντίνος, ο Πάνος και η Ελένη. Πέθανε το 1843 στην Αθήνα από εγκεφαλικό.

Βιβλιογραφία

Αντωνοπούλου, Ζ., «Τα γλυπτά της Αθήνας, Υπαίθρια Γλυπτική», 1834-2004, εκδ. Ποταμός, Αθήνα 2003.
Δημητρόπουλος Δημήτρης, Ο «ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ»: ΚΤΙΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΠΑΤΡΙΚΗ ΦΙΓΟΥΡΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2012.
Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάνικα, Εκδόσεις Πάπυρος, Αθήνα 1996.
Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, επιμ. (1937). Λεύκωμα της εκατονταετηρίδος της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας 1837 - 1937.
Δημήτρης Καμπουράκης, «Μια σταγόνα ιστορία», Εκδόσεις Πατάκη 2003.
Λυδάκης Στέλιος, «Οι Έλληνες Γλύπτες - Η νεοελληνική γλυπτική: ιστορία - τυπολογία - λεξικό γλυπτών», στο «Εφιπποί ανδριάντες», Εκδοτικός οίκος «ΜΕΛΙΣΣΑ» τόμ. 5ος, Αθήνα 1981.
Μυκονιάτης Η., «Ελληνική Τέχνη, Νεοελληνική Γλυπτική», Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1996.
Πάρκο Κολοκοτρώνη. Εικονική περιήγηση στο Ναύπλιο.
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ. project 1ο ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ. Σκόκος Κωνσταντίνος, «Ημερολόγιον Σκόκου», Εκ του Τυπογραφείου των Καταστημάτων Ανέστη Κωνσταντινίδου, Εν Αθήναις 1893.
Υπαίθρια γλυπτική της Αθήνας, εφημερίδα «Καθημερινή», ένθετο «7 ημέρες», Κυριακή 25 Οκτωβρίου 1998.
Χαραλάμπους Δημήτρης - Πολυκρέτη Κυριακή - Αργυροπούλου Βασιλική, «ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ για την Προστασία των Υπαίθριων Μνημείων στην Ελλάδα», ΤΕΙ Αθήνας, 2007.
Οδυσσέας Κουμαδωράκης, «ΑΡΓΟΣ το πολυδίψιον», εκδόσεις Εκ Προοιμίου, Άργος, 2007.
Αλέξης Τότσικας - Φιλολόγος - Συγγραφέας
Λαζογιώργου-Ελληνικού Δημήτρη: 4 Φεβρουαρίου 1843: Ο Θάνατος του Γέρου του Μωριά «

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Υποστήριξε τον Καποδίστρια αλλά και αργότερα την ενθρόνιση του Όθωνα. Το 1833 μετά τις διαφωνίες του για ασυδοσία της αντιβασιλείας συνελήφθη και φυλακίστηκε στο Ναύπλιο κατηγορούμενος για εσχάτη προδοσία..